

Número DOGC: 2435
Data DOGC: 17.07.1997
Pàgina DOGC: 8182

DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA

LLEI 10/1997, de 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció

El President de la Generalitat de Catalunya

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 33.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya promulgo la següent

LLEI

Preàmbul

I

Els problemes de la pobresa i la marginació evolucionen al llarg del temps i presenten avui dia un perfil diferent del passat immediat. Aquest perfil varia també segons l'espai físic i social on viu la persona afectada.

A més de presentar aquest caràcter relatiu, els fenòmens de la pobresa i la marginació són uns processos heterogenis, de molts tipus diferents, on poden intervenir molts factors que s'interrelacionen.

La pobresa no té una arrel únicament econòmica, sinó que també està condicionada per altres factors, com l'habitatge, la salut, l'ocupació, la formació, l'educació, les mancances i els conflictes personals i familiars. Diferents factors associats, o algun en particular, poden provocar la ruptura de l'equilibri personal i familiar i esdevenir causes generadores de pobresa i d'exclusió social. A més, aquests factors es manifesten de forma particular i distinta segons els grups, les persones o les famílies que els pateixen.

Tot això ens condueix a considerar que la situació de pobresa afecta totes les persones, les famílies o els grups els recursos materials, culturals i socials dels quals són tan precaris que es troben exclosos de les formes de vida mínimament acceptables en el país on viuen. Aquest concepte s'ajusta més a la realitat que no pas d'altres de purament economicistes.

Així, doncs, les actuacions encaminades a tractar les situacions de pobresa han de consistir en un conjunt de mesures sectorials, segons els factors presents en cada situació, que cobreixin els diferents àmbits de la vida personal i social i que tinguin efectes no solament pal·liatius, sinó també educatius, d'inserció social i laboral i preventius, com és el cas de les persones menors de vint-i-cinc anys que estiguin en situació de desemparament o de risc social.

És en aquest sentit que les prestacions de la renda mínima d'inserció es configuren com un conjunt d'instruments encaminats a la inserció social i, sempre que sigui possible, a la inserció laboral, mitjançant unes contraprestacions que les persones beneficiàries es comprometen a dur a terme a canvi de rebre les diferents actuacions i prestacions que estableix aquesta Llei, mirant sempre d'evitar que entrin en el circuit de l'assistencialisme.

El 16 de setembre de 1988 el Parlament Europeu, amb seu a Estrasburg, va adoptar una resolució de lluita contra la pobresa, en la qual instava els poders públics a instaurar una renda mínima garantida per a afavorir la inserció dels ciutadans més pobres en la societat.

També la Carta comunitària dels drets fonamentals dels treballadors, aprovada pel Consell Europeu el 8 de desembre de 1989, en l'article 10 estableix que, segons les modalitats de cada país, les persones excloses del mercat de treball i que no tenen mitjans de subsistència s'han de poder beneficiar de prestacions i d'ingressos suficients, adaptats a llur situació personal.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, en l'article 9.25, estableix que la Generalitat té competència exclusiva sobre la matèria d'assistència social. L'article 52 del mateix text legal faculta la Generalitat per a constituir institucions que fomentin el desenvolupament social en el marc de les seves competències, i també la plena ocupació i el desenvolupament econòmic.

D'altra banda, el Decret legislatiu 17/1994, del 16 de novembre, pel qual s'aprova la refosa de les lleis 12/1983, del 14 de juliol, 26/1985, del 27 de desembre, i 4/1994, del 20 d'abril, en matèria d'assistència i serveis socials, estableix en els articles 26 i 27 que és competència dels consells comarcals i els ajuntaments exercir les funcions que es desenvolupen en les àrees bàsiques de serveis socials.

A més, la Llei 3/1991, del 18 de març, de formació d'adults, reconeixent que l'educació és fonament de progrés i condició prèvia de tota prosperitat i benestar social, i que la formació ha d'ésser atesa i promoguda adequadament pels poders públics, donant resposta educativa a tots els ciutadans adults, estableix com a objectiu que aquests ciutadans tinguin la possibilitat d'assolir la formació bàsica que la societat actual demana, per tal de facilitar-ne la inserció social i laboral.

El Parlament de Catalunya, el 17 de novembre de 1989, va aprovar una resolució en què s'instava el Govern de la Generalitat a "continuar i completar els estudis i les consultes que han de permetre incloure en els pressupostos de la Generalitat per a l'any 1990 les partides que assegurin la renda mínima al major nombre possible de famílies necessitades i els facilitin unes possibilitats més grans d'inserció".

També cal recordar que el 14 de febrer de 1990 es va signar un acord entre els departaments de Treball i de Benestar Social, d'una banda, i Comissions Obreres i Unió General de Treballadors de Catalunya com a sindicats més

representatius, de l'altra, en el qual, a més d'esmentar la necessitat d'establir un programa que compregués una renda mínima d'inserció social i laboral, s'indicaven els trets principals i els criteris per a articular el programa esmentat.

Per tots aquests motius, el 28 de maig de 1990 es va establir, mitjançant el Decret 144/1990, el Programa interdepartamental de la renda mínima d'inserció (PIRMI), que té com a finalitat principal la inserció social i laboral de les persones afectades, a més de donar noves oportunitats a les que es trobin amb dificultats per a subsistir.

Poc més d'un any després de l'aprovació de l'esmentat Decret 144/1990, les primeres experiències derivades de l'aplicació d'aquest van aconsellar d'introduir-hi determinades modificacions, cosa que es va fer mitjançant el Decret 213/1991, de l'1 d'octubre.

Posteriorment es van signar dos protocols de col·laboració amb els departaments de Treball i de Benestar Social en matèria del Programa interdepartamental de la renda mínima d'inserció: un amb Petites i Mitjanes Empreses de Catalunya (Pimec), el 25 de febrer de 1993, i l'altre amb Foment del Treball Nacional, el 16 de desembre de 1993.

Al cap de cinc anys de funcionament del Programa, el Decret 228/1995, del 25 de juliol, va actualitzar els dos decrets esmentats, introduint-hi noves modificacions derivades de l'experiència com a actuació prèvia abans d'emprendre la tasca de preparar una llei reguladora del PIRMI.

Ara, quan fa més de sis anys que es va posar en marxa el Programa, després de diferents avaluacions i del procés de diàleg i concertació amb els agents socials, i d'acord amb el Pla integral de lluita contra la pobresa i l'exclusió social, aprovat pel Govern de la Generalitat el 2 de maig de 1995, és oportú regular la renda mínima d'inserció en una llei, com a instrument idoni que la consolidi definitivament, atès que així ho aconsella l'experiència assolida al llarg dels anys de funcionament i que se n'ha pogut constatar la necessitat i l'eficàcia en la lluita contra les situacions de pobresa i marginació.

II

La renda mínima d'inserció és una acció de solidaritat de caràcter universal envers els ciutadans i les ciutadanes amb greus dificultats econòmiques i socials que reuneixin els requisits establerts per aquesta Llei. A més, té el propòsit de resoldre els problemes personals que motiven algunes de les situacions de dificultat; és a dir, amb les actuacions d'inserció procura que les persones ateses puguin assolir la plena autonomia personal, familiar, econòmica i social.

Com a aspectes més importants, cal destacar els següents:

a) La renda mínima d'inserció és un instrument d'inserció mitjançant un tractament integral, i no solament pecuniari, de les situacions de pobresa i marginació. Aquest tractament global queda configurat per la concurrència de cinc blocs de prestacions: primer, prestacions d'urgència i rescabament;

segon, accions de suport a la integració social, accions d'informació i orientació i accions de suport per a la col·laboració cívica; tercer, accions de formació d'adults; quart, accions de suport a la inserció laboral, i cinquè, proveïment d'una prestació econòmica.

b) La renda mínima d'inserció, per la seva naturalesa d'actuació integral i per la necessitat d'un tractament personalitzat i contextualitzat en l'entorn comunitari de les persones destinatàries, comporta la responsabilitat i la col·laboració fonamental dels serveis socials d'atenció primària dels ajuntaments i els consells comarcals. També cal, però, que hi intervinguin molt activament les entitats d'iniciativa social que ja treballen en el camp de l'exclusió social.

c) Un dels objectius de la prestació econòmica de la renda mínima d'inserció és atendre les necessitats bàsiques. Té un caràcter subsidiari i complementari respecte a altres sistemes de protecció pública o altres ingressos. Es concedeix únicament per manca o com a complement d'altres ajuts establerts per la legislació vigent i d'ingressos o rendes personals de les persones destinatàries.

d) La prestació econòmica tracta d'atendre les condicions peculiars de cada nucli familiar, diferents, òbviament, per raó, no només del nombre de persones que el componen, sinó també de molts altres factors. La percepció d'aquesta prestació s'ha de mantenir mentre duri la situació de necessitat que la va motivar i es compleixi la resta de requisits.

e) De conformitat amb les directrius del Consell d'Europa i de la Resolució 217/1988, del 16 de setembre, del Parlament Europeu, es considera molt convenient que les persones en situació d'exclusió social contribueixin a superar llurs problemes duent a terme diferents activitats encaminades a la inserció o la reinserció. Es considera també indispensable que, a més de la inserció social i en els casos en què sigui possible, s'intenti aconseguir la inserció laboral, que contribueix a recuperar l'autoestima, l'autonomia personal i la consideració de l'entorn social i familiar.

f) Per al seguiment dels resultats de la renda mínima d'inserció s'estableix un sistema coordinat per la Generalitat que compta amb la participació dels diversos ens que estan objectivament interessats en la lluita contra la pobresa: ajuntaments, consells comarcals, entitats d'iniciativa social i organitzacions professionals, sindicals, empresarials i cíviques.

III

La Llei de la renda mínima d'inserció s'estructura en cinc capítols. El capítol I comprèn les disposicions directives de la renda mínima d'inserció, en fixa l'objecte i el contingut i defineix els conceptes bàsics relatius a les persones destinatàries i d'altres com els d'unitat familiar, nucli de convivència familiar i llar independent.

El capítol II de la Llei indica quins requisits han de complir els sol·licitants i els titulars de la renda mínima d'inserció, i també les obligacions que són exigibles a les persones titulars per a continuar essent-ne destinatàries.

El capítol III, sota el títol "Gestió i organització", determina que la renda mínima d'inserció sigui gestionada per la Comissió Interdepartamental, que és un òrgan de direcció i coordinació de les funcions dels departaments de Treball i de Benestar Social. Estableix les funcions d'aquesta Comissió, la dota d'un òrgan

tècnic administratiu i estableix mecanismes de coordinació que permetin una implicació més directa d'altres departaments de la Generalitat, com els d'Ensenyament, de Sanitat i Seguretat Social o de Justícia. Igualment, la Comissió ha de comptar amb un òrgan assessor, el Comitè de Seguiment, en el qual han d'estar representades les administracions locals i les entitats i els organismes relacionats amb la renda mínima d'inserció. En aquest capítol també es regulen el contingut i la tramitació del Pla individual d'inserció i reinserció socials i laborals.

El capítol IV estableix les prestacions i les accions que pot comprendre la renda mínima d'inserció i el finançament d'aquesta, i el capítol V regula l'import i el pagament de la prestació econòmica, a més de les causes que poden motivar-ne la modificació, la suspensió i l'extinció.

Finalment, la Llei compta amb una disposició transitòria que manté la vigència del Decret anterior, relatiu a la renda mínima d'inserció, mentre no s'efectuï el desplegament reglamentari i quatre disposicions finals la primera faculta el Govern per a desplegar la Llei; la segona estableix que per reglament es pot eximir parcialment del compliment de les condicions d'accés a la renda mínima d'inserció les persones a què es refereix l'article 4.a i b de la Llei 18/1996, del 27 de desembre, de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior; la tercera autoritza el Govern per a habilitar els crèdits necessaris, i la quarta es refereix a l'entrada en vigor de la Llei.

Capítol I

Disposicions directives

Article 1

Principis i objecte de la Llei

Aquesta Llei, basant-se en els principis d'igualtat, de solidaritat i de subsidiarietat, regula la renda mínima d'inserció (RMI), com a dret de caràcter universal garantit pel sistema de serveis socials de responsabilitat pública.

Article 2

Finalitat

1. La finalitat de la renda mínima d'inserció és prestar el suport adequat a totes les persones a qui els calgui per a atendre les necessitats bàsiques per a viure en la societat, amb els recursos convenients per a mantenir-se i per a afavorir-ne la inserció o la reinserció socials i laborals.
2. Per a assolir la seva finalitat, la renda mínima d'inserció es desenvolupa en prestacions i actuacions de serveis socials, salut, ensenyament, formació d'adults, prestacions econòmiques i accions de suport per a la integració social i laboral.

Article 3

Contingut

1. La renda mínima d'inserció assoleix els seus objectius mitjançant l'elaboració d'un pla individual d'inserció i reinserció socials i laborals (PIR), establert per l'article 9, que pot comprendre l'aplicació coordinada de totes o algunes de les actuacions i les prestacions següents:

- a) Prestacions d'urgència i rescabament.
 - b) Suport a la integració social, informació i orientació, i suport per a la col·laboració cívica.
 - c) Formació d'adults.
 - d) Suport a la inserció laboral.
 - e) Prestació econòmica.
 - f) Totes les altres que s'estableixin en el futur.
2. Per a assolir els objectius assenyalats per l'article 2, s'ha de facilitar, d'acord amb les necessitats i els requisits de cada cas, l'accés als diferents serveis de sanitat, tant pel que fa a la prevenció com a l'atenció i el tractament de la salut física i psíquica, l'ensenyament, la justícia, l'habitatge i d'altres que es determinin per reglament.

Article 4

Persones destinatàries

Als efectes d'aquesta Llei:

- a) S'entén per titular la persona a favor de la qual s'ha aprovat un pla individual d'inserció i reinserció socials i laborals.
- b) S'entén per beneficiari la persona o les persones que estan a càrrec d'un titular i que formen part del pla individual d'inserció i reinserció socials i laborals com a membres de la unitat familiar.
- c) S'entén per destinatari la persona titular i les beneficiàries.

Article 5

Unitat familiar, nucli de convivència familiar i llar independent

1. En l'aplicació de la renda mínima s'han de tenir en compte les persones destinatàries dels ajuts, tant si viuen soles com en qualitat de membres d'una unitat familiar, entesa com a grup de convivència per vincle de matrimoni o una altra relació estable anàloga, per consanguinitat, adopció o afinitat fins al segon grau. La relació de parentiu es compta a partir de la persona titular. En els casos en què se'n justifiqui degudament la necessitat, la Comissió Interdepartamental pot pronunciar-se per a autoritzar motivadament la consideració de membres de la unitat familiar per a persones amb un grau de parentiu més allunyat.
2. Es considera nucli de convivència familiar el conjunt de dues o més unitats familiars que conviuen en el mateix domicili i que estan emparentades segons les relacions especificades en aquest article.
3. Es considera llar independent el marc físic de residència permanent d'una sola persona, o bé de dues o més que formin una unitat familiar, segons el concepte que estableix aquest article. En queda exclosa la convivència per raons d'amistat o conveniència.
4. No es perd la condició de llar independent quan el marc físic de residència permanent deixi de ser-ho per causa de força major o de desnonament.

Capítol II

Requisits i obligacions dels destinataris

Article 6

Requisits per a ésser titular de les prestacions de la renda mínima d'inserció

1. Tenen dret a les prestacions que estableix la renda mínima d'inserció totes les persones en les quals concorren les circumstàncies següents:

a) Que estiguin empadronades o s'empadronin en el moment de fer la sol·licitud de prestació en qualsevol dels municipis de Catalunya.

b) Que acreditin una residència continuada i efectiva a Catalunya, com a mínim, amb un any d'antelació a la data de presentació de la sol·licitud. Les absències que no interrompin el còmput de la residència continuada i efectiva s'han de fixar per reglament. També poden ésser sol·licitants les persones que acreditin que, dels darrers cinc anys, n'han residit quatre a Catalunya de forma continuada i efectiva. Les persones sol·licitants estrangeres que visquin a Catalunya han d'acreditar la residència legal.

c) Que constitueixin una llar independent, com a mínim, un any abans de la data de presentació de la sol·licitud. Queden exemptes d'aquests requisits les persones que tinguin menors o persones amb disminució a llur càrrec, sens perjudici del que disposa l'apartat 2.e.

d) Que tinguin una edat compresa entre els vint-i-cinc i els seixanta-cinc anys, o bé que no arribin als vint-i-cinc anys en els casos següents: que tinguin menors o persones amb disminució al seu càrrec, o bé que estiguin en situació de desemparament o de risc social, d'acord amb les condicions que es determinin per reglament.

e) Que no disposin dels mitjans econòmics necessaris per a atendre les necessitats bàsiques de la vida. Es consideren en aquesta situació les persones o les unitats familiars que no obtinguin durant els dotze mesos anteriors uns ingressos superiors a la prestació econòmica de la renda mínima d'inserció que correspongui al mateix període. Es computa com a ingressos de la unitat familiar només la part de les pensions de jubilació, invalidesa, viduïtat i orfenesa que percebi cada membre de la unitat familiar que no sigui el titular, que excedeixi l'import de la prestació econòmica bàsica de la renda mínima d'inserció. En el cas de conviure dues o més unitats familiars, els ingressos conjunts de les persones que formen part del nucli de convivència familiar no poden superar, per cada membre, la prestació bàsica de la renda mínima i aquests no poden disposar de béns mobles o immobles que, per llurs característiques, indiquin de forma notòria que hi ha béns materials suficients per a atendre la subsistència. En el supòsit de percepció d'ingressos irregulars, tant pel que fa a la quantia com pel que fa a la periodicitat, s'ha de tenir com a referència la mitjana dels obtinguts durant els dotze mesos anteriors a la sol·licitud.

f) Que es comprometin a participar en les activitats que han de formar part del PIR, dissenyades, si és possible, amb llur col·laboració, i que han d'articular fórmules d'inserció o reinserció socials i laborals adaptades fins on sigui possible a la situació, la capacitat i els recursos de les persones o les famílies, amb la finalitat de restablir-ne la plena autonomia personal i familiar. Aquestes activitats s'han de recollir en el conveni d'inserció, que ha d'ésser signat pel titular i pels altres beneficiaris de la unitat familiar que siguin majors d'edat, susceptibles de rebre mesures d'inserció, un cop aprovat el PIR.

2. No tenen accés a la prestació econòmica de la renda mínima d'inserció:

a) La persona sol·licitant o qualsevol membre de la unitat familiar amb dret a percebre altres prestacions públiques l'import de les quals supera la prestació econòmica de la renda mínima, calculada d'acord amb el que estableixen aquesta Llei i la disposició reglamentària corresponent.

b) La persona sol·licitant o qualsevol dels membres de la unitat familiar que han causat baixa voluntària en el seu treball, ja sigui pel seu compte o per compte d'altri, dins els dotze mesos anteriors a la sol·licitud de la renda mínima.

c) La persona sol·licitant o qualsevol dels membres de la unitat familiar que estan en situacions derivades d'acomiadaments laborals, expedients de regulació d'ocupació o altres de similars que es troben en tràmit judicial o administratiu, i es comprova que la quantia que han de rebre per raó de les esmentades situacions pot ésser superior al còmput anual de la renda mínima. En tot cas, té dret a la concessió provisional, i, en el supòsit que la demanda prosperi, el beneficiari, des de l'execució de la sentència, és obligat a tornar una quantia igual a l'obtinguda fins al límit de la prestació econòmica que hagi percebut.

d) La persona sol·licitant o qualsevol dels membres de la unitat familiar que perceben o han percebut de forma indeguda, en els últims cinc anys, per causes comprovadament atribuïbles al titular, qualsevol mena de prestació pública. Per a poder tornar a tramitar la renda mínima en aquestes circumstàncies ha d'haver transcorregut, com a mínim, un any des de la presentació de la sol·licitud. Se n'exceptuen les irregularitats que es mencionen a l'article 24.1.c.

e) La persona sol·licitant o qualsevol dels membres de la unitat familiar que tenen béns mobles o immobles que, per llurs característiques, indiquen que hi ha béns materials suficients per a atendre'n la subsistència. La titularitat o l'usdefruit de l'habitatge habitual no impliquen necessàriament la denegació d'aquesta prestació.

f) Les persones sol·licitants el nucli de convivència familiar de les quals té altres destinataris de la renda mínima.

g) La persona sol·licitant que legalment té dret a percebre una pensió alimentària del seu cònjuge o d'altres parents i no la rep però no ha interposat la corresponent reclamació judicial, excepte en els casos que es determinin per reglament.

3. Poden establir-se per reglament les excepcions que hom pugui apreciar en la persona sol·licitant que presenti una situació de pobresa severa.

Article 7

Obligacions dels destinataris

Els destinataris estan obligats a:

a) Aplicar les prestacions a les finalitats corresponents.

b) Comunicar a l'entitat gestora que correspongui, en el termini d'un mes, els canvis de situació personal o patrimonial que d'acord amb aquesta Llei puguin modificar, suspendre o extingir la prestació.

c) Signar i complir el conveni d'inserció que s'estableixi en cada cas i dur a terme totes les altres activitats que derivin de la finalitat de la renda mínima.

d) Facilitar la tasca de les persones que han d'avaluar-ne la situació i col·laborar-hi.

e) Reclamar qualsevol dret econòmic que els pugui correspondre per qualsevol títol i exercir les accions corresponents per a fer-lo efectiu.

f) No rebutjar una oferta d'ocupació adequada en els termes establerts per la normativa corresponent.

g) Participar, d'acord amb el PIR i en funció de llur disponibilitat, en activitats de col·laboració social i cívica.

h) No mendicar ni induir cap membre de la unitat familiar a fer-ho.

Capítol III

Gestió i organització

Article 8

Comissió Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció i Comitè de Seguiment

1. La renda mínima d'inserció es gestiona mitjançant la Comissió Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció, que actua com a òrgan de direcció i coordinació de les funcions dels departaments de Treball i de Benestar Social.

2. S'han d'establir mecanismes de coordinació amb els departaments de Sanitat i Seguretat Social, d'Ensenyament, de Justícia i altres departaments que també col·laborin en la prestació de la renda mínima d'inserció.

3. La Comissió Interdepartamental s'ha de compondre de sis a nou vocals. D'entre ells, els consellers o conselleres de Treball i de Benestar Social han de nomenar un president o presidenta i un secretari o secretària amb caràcter rotatiu. La Comissió s'ha de dotar d'un òrgan tècnic administratiu.

4. Són funcions de la Comissió Interdepartamental:

a) Impulsar l'aplicació de la prestació de la renda mínima d'inserció en tots els aspectes.

b) Emetre informes vinculants sobre els projectes presentats en els termes establerts pels articles 9 i 11.

c) Coordinar, amb caràcter general, les actuacions relatives a la renda mínima d'inserció dels serveis socials d'atenció primària dels ajuntaments i dels consells comarcals que tinguin assumides aquestes competències, i també coordinar les col·laboracions de les entitats d'iniciativa social que hi participin. Amb aquestes finalitats, la Comissió pot dictar les instruccions necessàries.

d) Emetre un informe vinculant d'homologació de les entitats d'iniciativa social, amb el dictamen previ dels ajuntaments i dels consells comarcals afectats, tot havent escoltat les entitats d'iniciativa social ja homologades que actuen en el territori corresponent.

e) Avaluar periòdicament la prestació de la renda mínima d'inserció en conjunt per tal de valorar-ne el grau de desenvolupament i els resultats de l'aplicació. Amb aquesta finalitat, almenys cada tres anys, ha d'encarregar les estadístiques i les recerques que consideri necessàries, i n'ha d'emetre l'informe corresponent. Cada any ha d'informar el Parlament de Catalunya de la gestió del programa i de la valoració del desenvolupament i els resultats de l'aplicació d'aquest.

f) Proposar al Govern les modificacions que consideri oportú d'introduir en la normativa reguladora de la renda mínima d'inserció.

g) Fer el seguiment i la coordinació d'altres actuacions que estiguin relacionades amb la renda mínima. A aquest efecte, s'ha de coordinar amb els departaments de la Generalitat que corresponguin.

h) Planificar, coordinar, dissenyar, elaborar i mantenir les estadístiques relatives a la renda mínima d'inserció.

i) Les altres establertes per aquesta Llei.

5. La Comissió compta amb un òrgan assessor denominat Comitè de Seguiment de la Renda Mínima d'Inserció, en el qual hi ha d'haver

representació de les administracions locals, les entitats d'iniciativa social i les organitzacions professionals, sindicals, empresarials i cíviques relacionades amb les finalitats de la renda mínima d'inserció. La composició d'aquesta Comissió s'ha de determinar per reglament.

6. Són funcions del Comitè de Seguiment de la Renda Mínima d'Inserció:

- a) Conèixer l'aplicació de la renda mínima i el desenvolupament d'altres actuacions que hi estiguin relacionades.
- b) Valorar periòdicament els resultats de la renda mínima i d'altres actuacions que hi estiguin relacionades i formular observacions, propostes i projectes de modificació de la normativa i de l'aplicació de la renda mínima d'inserció.
- c) Emetre informe sobre les consultes que li formuli la Comissió.
- d) Les altres establertes per aquesta Llei.

7. El Comitè de Seguiment de la Renda Mínima d'Inserció s'ha de reunir trimestralment.

Article 9

Pla individual d'inserció i reinserció socials i laborals (PIR)

1. La renda mínima d'inserció es concedeix als sol·licitants, que poden ésser persones soles o formar part d'una unitat familiar, i s'aplica als destinataris mitjançant els plans individuals d'inserció i reinserció socials i laborals (PIR).

2. El projecte del PIR ha d'ésser elaborat amb criteris tècnics i professionals. Les persones destinatàries han de participar en la confecció del projecte, sempre que sigui possible.

3. El projecte del PIR ha de contenir el diagnòstic de la situació personal i familiar, i si escau, la comprovació dels mitjans econòmics de la unitat familiar, els objectius que s'han d'assolir amb la previsió temporal de durada, el mètode que s'ha de seguir, la periodicitat de la relació amb l'equip i la concreció de les accions que s'han de realitzar.

4. Les persones que volen acollir-se a la renda mínima s'han d'adreçar als serveis socials corresponents.

5. Els projectes dels PIR han d'ésser preparats i elaborats pels ajuntaments i els consells comarcals, per mitjà dels equips bàsics d'atenció primària. També poden fer aquesta tasca, mitjançant un conveni de col·laboració amb els departaments de Treball i de Benestar Social, les entitats d'iniciativa social homologades degudament, que han de presentar llurs projectes per mitjà de l'administració local que correspongui.

6. Són homologables a l'efecte de la renda mínima les entitats qualificades d'iniciativa social i registrades així en el Registre d'Entitats, Serveis i Establiments Socials del Departament de Benestar Social, i que reuneixen els requisits que es determinin per reglament.

Article 10

Presentació de les sol·licituds

Els projectes dels PIR han d'ésser presentats pels ens locals al Departament de Benestar Social, el qual ha de fer els tràmits corresponents per a sotmetre'ls a la Comissió Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció.

Article 11

Aprovació del Pla individual d'inserció i reinserció socials i laborals

1. La Comissió Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció ha d'emetre un informe vinculant, amb un pronunciament d'aprovació o desestimació de cada projecte. L'aprovació pot ésser total o parcial. L'informe s'ha de traslladar a les direccions generals competents a fi que adoptin les resolucions que en cada cas siguin procedents.

2. En cap cas el termini de la presa de l'acord definitiu no pot superar els dos mesos des de la presentació del projecte al Departament de Benestar Social. Si se supera aquest termini, s'ha de considerar provisionalment aprovada la prestació econòmica i la persona sol·licitant ha de començar a percebre-la.

3. L'aprovació del PIR comporta l'assignació de la prestació econòmica en la quantia que correspongui, i també les altres mesures establertes per l'article 3 que siguin adequades en cada cas.

Article 12

Recursos

Contra la resolució d'aprovació, de denegació, de modificació, de suspensió o d'extinció de la renda mínima d'inserció, la persona sol·licitant pot interposar recurs davant el departament competent.

Article 13

Confidencialitat de les dades

1. Les dades personals i els informes socials necessaris per a accedir a la renda mínima d'inserció s'han de limitar als imprescindibles.

2. Totes les persones i tots els organismes que intervinguin en qualsevol actuació referent a la renda mínima d'inserció són obligats a vetllar perquè es mantingui la reserva sobre les dades confidencials i la identitat dels destinataris, a fi de salvaguardar el dret a la intimitat d'aquestes persones, d'acord amb el que disposa la Llei orgànica 5/1992, del 29 d'octubre, de regulació del tractament automatitzat de les dades de caràcter personal, i la Llei de l'Estat 30/1992, del 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 14

Coordinació de les actuacions, avaluació i formació 1. Per a coordinar i racionalitzar totes les actuacions que deriven de l'aplicació de la renda mínima d'inserció en el camp de l'atenció social primària es poden constituir organismes de coordinació, d'àmbit municipal, comarcal o regional, la composició i el funcionament dels quals s'han de fixar per reglament. Aquests organismes han de disposar de la informació necessària per a gestionar adequadament la coordinació i per a afavorir la racionalització de la renda mínima d'inserció en el camp dels serveis socials d'atenció primària.

2. Les administracions locals han de facilitar a la Comissió Interdepartamental la informació necessària a fi que en qualsevol moment es puguin dur a terme les comprovacions que la Comissió consideri convenientes per tal de verificar el compliment dels requisits i de les condicions establerts per a rebre les ajudes. Les entitats d'iniciativa social que fan actuacions de reinserció mitjançant un conveni tenen aquesta mateixa obligació.

3. Per tal d'aconseguir un seguiment correcte del desenvolupament de l'aplicació de la renda mínima d'inserció, s'han de fer avaluacions, com a mínim, cada quatre anys. A més, s'han de fer balanços anuals detallats que

permetin fer-ne una avaluació continuada. Aquestes avaluacions i els balanços anuals s'han de presentar al Parlament de Catalunya, amb les propostes que s'estimin convenientes.

4. S'han de convocar, amb la periodicitat que es determini per reglament, jornades de formació, debat i avaluació de les persones professionals responsables de la gestió i la tramitació dels PIR.

Capítol IV

Actuacions i prestacions de la renda mínima d'inserció

Article 15

Prestacions d'urgència i rescabament

1. Les prestacions d'urgència i rescabament tenen per objecte cobrir les mancances materials concretes, tant les preexistents com les que apareguin durant l'aplicació del PIR.

2. Des del moment que el diagnòstic de cada cas permet preveure la incorporació d'una persona o una unitat familiar a un PIR i en comença l'elaboració, aquesta ha de poder rebre les prestacions d'urgència i rescabament a càrrec de les administracions locals corresponents. La concessió provisional d'aquestes prestacions no implica necessàriament l'aprovació del PIR.

3. S'han de racionalitzar i coordinar totes les actuacions que es fan en aquest camp, a fi d'evitar possibles duplicitats o que algunes necessitats puguin quedar desateses.

Article 16

Suport a la integració social

1. Les actuacions de suport a la integració social són les següents:

a) El suport i la motivació personal per a la integració de caràcter psicològic, social i educatiu, a fi de superar desestructuracions i mancances personals i familiars dels destinataris. Sempre que sigui possible, aquestes actuacions s'han de fer intentant recuperar el suport de la família.

b) La informació i l'orientació per tal que les persones afectades coneguin els serveis que normalment es poden obtenir de les administracions, de la iniciativa social i de la xarxa comunitària.

c) El suport per a la col·laboració cívica a fi de fomentar l'autoestima i la integració dels destinataris en l'àmbit comunitari. S'han de determinar per reglament les activitats de col·laboració.

d) Les altres actuacions de suport a la integració social que puguin ésser necessàries.

2. Les actuacions a què es refereix aquest article han d'ésser coordinades pel Departament de Benestar Social, en col·laboració amb els serveis bàsics d'atenció social primària.

Article 17

Accions de formació d'adults

1. Les accions de formació d'adults consisteixen en actuacions formatives adreçades a les persones adultes perquè assoleixin la formació bàsica, que els ha de permetre la inserció o la reinserció socials o laborals i llur realització personal, per mitjà del Departament de Benestar Social.

2. Les accions de formació d'adults constitueixen l'execució dels programes en l'àmbit de la formació instrumental en tres nivells, i la formació bàsica.

Article 18

Suport a la inserció laboral

1. Les actuacions de motivació, orientació laboral i formació ocupacional i de suport per a la inserció laboral són exercides pel Departament de Treball, el qual, dins les seves possibilitats, ha d'adequar l'oferta formativa ocupacional als col·lectius més necessitats.

2. El Departament de Treball pot organitzar les actuacions de suport a la inserció laboral mitjançant empreses i entitats d'inserció, administracions locals o altres institucions o entitats col·laboradores.

3. El Departament de Treball pot subvencionar les empreses i les entitats d'inserció que contractin laboralment destinataris de les accions de la renda mínima d'inserció en les condicions i amb les garanties que s'estableixin per reglament.

4. El Departament de Treball ha de promoure accions que comportin l'autoocupació dels destinataris de les prestacions de la renda mínima d'inserció, amb la col·laboració, en el cas oportú, d'altres organismes o entitats.

5. S'ha d'impulsar la participació dels agents socials, amb l'adopció d'acords que facilitin la integració laboral dels destinataris de les accions de la renda mínima d'inserció.

Article 19

Prestació econòmica

1. La prestació econòmica de la renda mínima d'inserció té caràcter periòdic, és subjecta al desenvolupament correcte del PIR, i la quantia d'aquesta és en funció de les càrregues familiars de la persona perceptora. Té per finalitat atendre les necessitats d'aliments i de subsistència, i és gestionada pel Departament de Treball.

2. La prestació pot atorgar-se de manera complementària amb altres ingressos dels beneficiaris.

3. La prestació econòmica de la renda mínima és bàsica per titular sol o unitat familiar. En aquest darrer cas, s'hi han d'afegir complements mensuals per cada membre addicional. No tenen la consideració de membres addicionals de la unitat familiar les persones perceptores de pensions de jubilació, d'invalidesa, de viduïtat i d'orfenesa.

4. Només es pot concedir una prestació de renda mínima d'inserció per unitat familiar.

5. D'acord amb la normativa civil aplicable, la prestació econòmica és intransmissible i no pot ésser embargada, ni retinguda, ni donada en garantia de cap obligació. La Generalitat pot exercir, en nom del titular de la prestació econòmica de la renda mínima d'inserció o de qualsevol dels membres de la unitat familiar, les accions que els corresponguin contra els altres familiars que tinguin l'obligació legal de facilitar-los aliments, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

6. La Generalitat, amb les actuacions prèvies de comprovació que siguin procedents, ha d'exercir les accions de rescabament que li puguin correspondre contra els destinataris de la prestació econòmica de la renda mínima d'inserció que l'hagin percebuda indegudament.

Article 20

Finançament de la renda mínima d'inserció

1. Les despeses administratives del funcionament de la Comissió Interdepartamental i del seu òrgan tècnic administratiu són a càrrec dels departaments de Treball i de Benestar Social.
2. El Departament de Benestar Social tramita:
 - a) Les despeses de les actuacions de suport a la integració social, que s'han de finançar d'acord amb la normativa o el conveni vigents.
 - b) Les despeses de les accions de formació d'adults.
3. El Departament de Treball tramita:
 - a) L'abonament de la prestació econòmica de la renda mínima d'inserció.
 - b) Les despeses de motivació i orientació laborals, de formació ocupacional i d'inserció laboral.
 - c) Les despeses corresponents de les subvencions a les empreses, les entitats d'inserció, les administracions locals i les altres institucions públiques que participin en el desenvolupament de programes d'inserció laboral adreçats als titulars d'un pla individual d'inserció i reinserció socials i laborals de la renda mínima d'inserció.
4. Les administracions locals s'han de fer càrrec de les prestacions d'urgència i rescabament que calguin a criteri dels equips d'atenció primària municipals i comarcals per a les persones ateses segons els respectius PIR.

Capítol V

Règim econòmic

Article 21

Import de la prestació econòmica

1. L'import de la prestació econòmica bàsica i dels complements s'ha de revaloritzar anualment d'acord amb l'índex de preus al consum (IPC) previst per a l'any. Si l'IPC acumulat corresponent al període comprès entre el novembre de l'exercici anterior i el novembre de l'exercici econòmic a què es refereix la revalorització és superior al previst per al mateix període, s'ha de procedir a l'actualització corresponent, d'acord amb el que estableixi la respectiva llei de pressupostos de la Generalitat. A aquest efecte, els titulars les prestacions dels quals hagin estat objecte de revalorització en l'exercici anterior han de rebre la diferència en un pagament únic, abans del dia 1 de maig de l'exercici posterior. Si l'IPC previst per a un exercici per la llei de pressupostos generals de l'Estat resulta superior al realment produït en el període de càlcul de referència, les diferències han d'ésser absorbides en la revalorització que s'hagi d'aplicar en l'exercici següent.
2. De l'import de la prestació que correspongui, s'han de deduir, en el còmput anual, els ingressos de qualsevol mena de què disposin el titular i qualsevol membre de la unitat familiar. Les excepcions s'han de determinar per reglament.
3. La determinació de la quantia màxima i la mínima de la prestació s'ha d'efectuar per via reglamentària.

Article 22

Modificació i suspensió

1. El canvi de les situacions personals i econòmiques o patrimonials de qualsevol dels components de la unitat familiar pot motivar la reducció o l'augment de la prestació econòmica en la forma que es determini per reglament.

2. Si el titular o qualsevol dels membres de la unitat familiar perceben amb caràcter temporal ingressos econòmics per un import mensual igual o superior al que rep per la renda mínima d'inserció, se suspèn l'abonament de la prestació. També es pot suspendre la prestació per incompliment de les obligacions establertes per l'article 7. L'abonament s'ha de reprendre si desapareixen les circumstàncies que n'han motivat la suspensió.

Article 23

Pagament

1. L'abonament de la prestació econòmica s'ha d'efectuar un cop acordada la concessió de la prestació, amb efecte des del primer dia del mes següent al de la data d'entrada de la sol·licitud al registre corresponent de la Generalitat o de la data en què s'hagi completat tota la documentació necessària per a acreditar la concurrència dels requisits. El pagament d'aquesta prestació econòmica s'ha de fer per mesos vençuts i directament al titular. No es poden produir endarreriments en el pagament superiors a un mes. El pagament dels endarreriments en cap cas no pot superar l'import d'una mensualitat a més de la corrent. Excepcionalment, aquest pagament es pot fer a l'entitat que atengui la persona destinatària, quan això pugui assegurar-ne la finalitat.

2. A petició de l'equip bàsic d'atenció primària responsable del pla individual d'inserció i reinserció socials i laborals i d'acord amb els paràmetres establerts per reglament, si el cas ho requereix, es pot establir un pagament immediat des del mateix mes de petició de la renda mínima d'inserció mentre s'espera la decisió definitiva.

3. El pagament té una durada màxima de dotze mensualitats dins un exercici pressupostari. Aquesta durada pot ésser prorrogada en les circumstàncies que es determinin per reglament.

Article 24

Extinció de la prestació

1. La prestació econòmica s'extingeix:

a) Per la pèrdua d'alguna de les condicions exigides per a concedir-la.

b) Per la mort o l'absència no justificada del titular.

c) Per la comissió d'irregularitats comprovades, encaminades a obtenir-la o conservar-la. En aquest cas, no es pot tornar a sol·licitar la prestació fins que no ha transcorregut, com a mínim, un any des de l'acord d'extinció.

d) Pel trasllat de la residència a un municipi situat fora de l'àmbit territorial de Catalunya.

e) Per l'incompliment reiterat, per causa imputable al titular, de les obligacions establertes per l'article 7.

2. S'entén per absència la circumstància que d'alguna manera impedeix la localització dels destinataris un cop exhaurits els procediments de notificació establerts per la normativa vigent.

3. En el cas de mort o absència del titular per abandonament de la seva família o resolució judicial que comporti privació de llibertat del titular que sigui cap

d'una unitat familiar, s'han de prendre les mesures adequades a fi que la resta dels components no quedin desprotegits.

Article 25

Conservació d'altres actuacions

La suspensió o l'extinció del pagament de la prestació econòmica no implica necessàriament el mateix efecte respecte a les altres actuacions establertes per aquesta Llei. Els destinataris poden continuar gaudint de les altres mesures encaminades a la inserció social i laboral i a la prevenció de noves situacions de pobresa o marginació, si llurs circumstàncies ho requereixen.

Disposició transitòria

Mentre no s'efectuï el desplegament reglamentari previst en aquesta Llei, es manté vigent el Decret 228/1995, del 25 de juliol, regulador del Programa interdepartamental de la renda mínima d'inserció (PIRMI), en tot allò que no s'hi oposi.

Disposicions finals

Primera

Es faculta el Govern de la Generalitat per a dictar, en el termini de sis mesos, des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, les normes necessàries per a desenvolupar-la i aplicar-la.

Segona

Per reglament, es pot eximir parcialment del compliment de les condicions establertes per aquesta Llei les persones a què es refereix l'article 4.a i b de la Llei 18/1996, del 27 de desembre, de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior, als efectes que puguin accedir a les prestacions de la renda mínima d'inserció.

Tercera

El Govern ha d'habilitar per a cada exercici pressupostari els crèdits oportuns en el corresponent projecte de la llei de pressupostos, per tal de cobrir la despesa que pugui ocasionar l'aprovació d'aquesta Llei.

Quarta

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 3 de juliol de 1997

Jordi Pujol

President de la Generalitat de Catalunya

Ignasi Farreres i Bochaca
Conseller de Treball